

Innspill til regjeringens opptrappingsplan mot vold i nære relasjoner, fra *Foreningen Mot Psykisk Vold*

Foreningen Mot Psykisk Vold er en nyopprettet forening som har som mål å øke den generelle kunnskapen og bevisstheten omkring psykisk vold, og de store konsekvensene psykisk vold har for de utsatte og hele samfunnet. <https://psykisk-vold.no/> De aller fleste medlemmene har vært utsatt for psykisk vold selv, i oppveksten og/eller som voksen. En del medlemmer er profesjonelle aktører som jobber med voldsproblematikk. Psykisk vold forekommer ikke bare i familier, men også på arbeidsplasser og i skoleklasser, da ofte gjemt bak betegnelsen "mobbing".

Hovedbudskap

Vårt hovedbudskap er at vi, som utsatte for psykisk vold, føler oss rettsløse og at barna våre, som også er utsatt for psykisk vold er rettsløse, i betydningen at myndighetene gjør lite for å avdekke og stoppe volden vi lever med.

Myndighetene bruker ressursene på feil sted, dvs. i forhold til straffesaker og tiltak rettet mot små og segmenterte grupper av voldsutsatte.

Vi som er utsatt for den usynlige, psykiske volden, er også usynlige i dagens handlingsplaner, fordi vi ikke tilhører de små gruppene.

Arbeidet for å bekjempe vold, både fysisk og psykisk, må endre retning og øke i omfang.

Det trengs derfor en voldsreform!

Vi er kjent med foreningen *Hjelp meg stoppe volden*, fordi medlemmer derfra er med i *Foreningen Mot Psykisk Vold*. Vi har lest innspillene til opptrappingsplanen fra *Hjelp meg stoppe volden* og vi støtter alle forslagene til tiltak. Vi legger ved hele lista med tiltak bakerst i dette innspillet.

Vår forening har i tillegg noen egne innspill for å utfylle deres innspill og forslag.

Begrepsavklaring

Vi ser et behov for at det ryddes opp i begrepsbruken innen bekjempelse av vold i nære relasjoner, og foreslår å bruke disse definisjonene:

Forebygging: innebærer å forhindre at den psykiske volden bryter ut, dvs. får potensielle voldsutøvere til å la være å begynne å utøve psykisk vold (jfr. forebygging av f.eks. lungekreft).

Avdekking: innebærer at offentlige instanser konstaterer at det forekommer/har forekommet psykisk vold, utøvd av en partner i et parforhold mot den andre partneren og/eller mot barna (jfr. at det settes en kreftdiagnose basert på symptomer, funn og informasjon).

Stopping: innebærer at offentlige instanser sørger for at voldsutøver, enten frivillig stopper med voldsbruk, eller at vedkommende forhindres i å ha mulighet til å utøve enhver form for vold (jfr. at kreften behandles).

Voldsofferomsorg og -rehabilitering: innebærer en lang rekke ulike tiltak for å gi voldsopfrene et trygt og godt liv etter brudd med voldsutøver.

Om alvorligheten av psykisk vold

Vi mener at man aldri skal bruke begrepet "mild vold". Ingen vold er mild, hverken når den er fysisk eller psykisk. Det finnes ikke "milde" voldtekter, ei heller "mild" vold.

Vi vet at straffeloven skiller mellom grader av alvorligheten av vold i nære relasjoner, dvs. at loven skiller mellom "mishandling" og "grov mishandling", og at formålet er å kunne idømme strengere straff for de mest ekstreme tilfellene. Vi kan ikke se at det finnes behov for å kalle noe vold for "mild", hverken i lovverket eller ellers. Bruken av begrepet "mild vold" kan føre til at konsekvensene av volden blir bagatellisert eller oversett.

Forskning har vist at mottakere av informasjon om psykisk vold undervurderer graden av alvorlighet, slik at kunstig intelligens er bedre til å vurdere alvorligheten.¹ Vår erfaring er at mottakere av informasjon om psykisk vold ofte ikke klarer gjenkjenne at det er vold det er snakk om.

Det bør innføres en egen paragraf i straffeloven for psykisk vold i de tilfellene der den voldelige forelderen lykkes i å bruke systemet/offentlige instanser til å fortsette å trakassere resten av familien, ved å stadig starte nye barnevernssaker, barnefordelingsaker eller saker i familievernet, i flere år etter samlivsbruddet. Det er en illusjon å tro at den psykiske volden opphører bare fordi samlivet opphører.

I noen tilfeller er det også flere medlemmer i (stor-) familien som utøver psykisk vold, og man bør ha en egen kategori for slike tilfeller. For negativ sosial kontroll kalles den "ekstrem" når det er flere utøvere (i storfamilien), så det kan vurderes om psykisk vold utøvd av mange i en familie skal kalles «ekstrem».

En annen måte den psykiske volden kan klassifiseres som ekstrem, er når utøver lykkes i å snu saken på hodet og det ender med at barna må bo hos vedkommende, mens den voldsutsatte får lite eller intet samvær med barna. Dette kan ha store samfunnsøkonomiske konsekvenser fordi det skader både barna og den utsatte forelderen. Barna lærer at samfunnet ikke beskytter dem. Dette tar bort barnas tillit til offentlige instanser og kan skape store ringvirkninger for barnas evne til å klare seg i samfunnet.

Det er essensielt at man slutter å kalle voldelige forhold for "konflikt" eller "høykonflikt" mellom foreldrene, en betegnelse som er hyppig brukt i barnefordelingsaker, i familievernet og barnevernet. Alle offentlige instanser som er involvert i å bestemme bosted og samværsordning for barn, må være i stand til å avdekke

---

¹ "Kunstig intelligens bedømmer vold bedre enn mennesker"

<https://psykologisk.no/2023/04/kunstig-intelligens-bedømmer-vold-bedre-enn-mennesker/>

"How bad is bad? Perceptual differences in the communication of severity in intimate partner violence"

<https://www.nature.com/articles/s41599-023-01578-1>

"Removing Biases in Communication of Severity Assessments of Intimate Partner Violence: Model Development and Evaluation" <https://www.jmir.org/2023/1/e43499>

om de står overfor en likeverdig konflikt mellom foreldrene, eller at den ene forelder utøver psykisk vold mot den andre. Det er de ikke i stand til i dag.

Avgrensning

Vi velger å uttale oss om psykisk vold som foregår i nære relasjoner, dvs. utført av 1 (ett) familiemedlem mot de andre i familien. På bakgrunn av det som har kommet fram gjennom flere forekomststudier de siste årene, som viser at det er omtrent samme omfang av vold i nære relasjoner mot barn og mot voksne, konkluderer vi med at det ofte handler om familier der den ene forelder utøver vold mot partner og barn. Denne typen vold (fra en forelder mot resten av familien) er sjelden synliggjort i offentlige handlingsplaner. Normalt omtales vold mot barn og vold mot voksne som to separate fenomener. Vold mot barn i en familie kan ikke bekjempes uten at man samtidig bekjemper vold mot den voksne. I enkelte tilfeller er det flere voksne som utøver vold, men vi behandler ikke dette spesielt.

Mangler i dagens handlingsplan

I dagens handlingsplan (*Frihet fra vold*) står det ingenting eksplisitt om det store flertallet av voldsofre, som er de som lever i familier med vanlig eller høy inntekt. Basert på vår erfaring som en forening for voldsutsatte og pårørende, ser vi at det er et overdrevent fokus på såkalt sårbare grupper og at de som lever i normale familier dermed har vanskelig for å få hjelp.

Det finnes heller ingen spissede tiltak mot å forebygge, avdekke og stoppe psykisk vold. Psykisk vold er så annerledes i sin natur, at man ikke kan bruke de samme metodene som for fysisk vold. Psykisk vold kan være svært subtil og om den brytes ned til enkeltepisoder kan den være lett å overse. En god del utøvere av psykisk vold er dyktige manipulatorer, som kan være svært vanskelige å avsløre om man ikke har kunnskap om manipulasjon.

Økonomisk vold er ikke omtalt spesielt i handlingsplanen, men er et stort problem for mange ofre for vold i nære relasjoner. Vi har derfor innspill som handler om hvordan konsekvensene av økonomisk vold kan reduseres for den enkelte.

Funn fra vår egen spørreundersøkelse om avdekking av psykisk vold

Foreningen Mot Psykisk Vold har i sommer hatt en spørreundersøkelse blant ofre for psykisk vold. Deltakerne ble rekruttert fra en lukket gruppe på Facebook med nærmere 3000 medlemmer. Vi har per dags dato i underkant av 300 svar. Vi legger ved resultatene fra undersøkelsen i sin helhet, men fremhever de viktigste funnene her:

- 91,6 % svarte at den psykiske volden ikke ble avdekket av det offentlige.
- 68,1 % svarte at offentlig ansatte burde ha avdekket den psykiske volden på grunnlag av det de visste.
- 67,1 % svarte at barna ikke hadde fått god hjelp, 26 % at de hadde fått delvis god hjelp, og kun 6,9 % at barna hadde fått god hjelp.
- 53,3 % svarte at de selv ikke hadde fått god hjelp, 36,5 % at de hadde fått delvis god hjelp, og kun 10,2 % svarte at de hadde fått god hjelp.

- Kun 15 % hadde hatt barnefordelingssak i retten der saken ble avgjort med dom (5.4 %) eller forlik (10,7 %). 45,9 % hadde fått hjelp av familievern til å lage samværsavtale, 9 % fikk hjelp av advokat. (utenom retten) og hele 20 % fastsatte avtale uten hjelp av noen utenforstående.
- Av de som hadde hatt barnefordelingssak svarte kun 28 % at volden mot dem selv var tema i barnefordelingssaken, og 52 % svarte at sakkyndige ikke forstod deres (den voldsutsattes) situasjon. 74 % svarte at første samværsordning ikke var til barnas beste. Kun 15,3 % svarte at første ordning var til barnas beste.

Disse tallene viser at det er et stort flertall som ikke får nødvendig hjelp.

Våre innspill

1. Kunnskapen om psykisk vold må heves i hele samfunnet

Undersøkelsen vi har gjennomført viser at det er stor mangel på kunnskap om psykisk vold blant offentlige ansatte. Det samme gjelder i hele den generelle befolkningen og det er derfor et sterkt behov for opplæring av både barn og voksne, og profesjonelle aktører i helsevesenet (fastleger, DPS, BUP og andre i spesialisthelsetjenesten), oppvekst (barnehager, skoler, PPT), familievern, barnevern, sakkyndige og politiet. I tillegg behøver alle disse instansene gode rammeverk og et bredt spekter av metoder for å avdekke psykisk vold.

De som er utsatt for psykisk vold må få mer kunnskap for å forstå sin situasjon bedre, uten at dette skal pålegge den voldsutsatte et større ansvar for å bryte ut av den voldelige relasjonen. Voldsutsatte må hjelpes ut av volden, samme hvilken situasjon de lever i.

Det kan være ekstra vanskelig for ofre med lite nettverk og lav inntekt å bryte ut. Det er en realitet at mange som går inn i en relasjon med vanlig/høy inntekt og stort nettverk, kan ende opp uten nettverk og/eller med dårlig økonomi etter å ha levd i en voldelig relasjon i noen år. Det er derfor en feilslutning å tro at voldsutsatte i familier med vanlig eller høy inntekt, har mye bedre forutsetninger for å bryte ut av en voldelig relasjon, enn utsatte med lav inntekt. Selv i de mest velstående hjem kan den voldsutsatte ende opp som isolert og fattig eller som gjeldsoffer.

Om befolkningen generelt får høyere kunnskap om psykisk vold, så vil det også bli lettere for dem som er utsatt for volden å få støtte hos familie og nettverk. I dag møtes en betydelig del utsatte for psykisk vold med mistro når de forteller om hva partneren har utsatt dem for. Dette skyldes manglende forståelse for psykisk mishandling, hvem som utøver det og hvem som er utsatt for volden. Mange utsatte for psykisk vold mister nettverket de hadde når de bryter ut, fordi det de utsatte kan fortelle om ofte er så ekstremt at det er vanskelig for folk å ta inn over seg. De som utøver psykisk vold, framstår som regel som helt normale og hyggelige for de som ikke utsettes for volden. Inga Marte Thorkildsen har brukt uttrykket **“Du ser det ikke før du tror det”** om vold mot barn, men dette gjelder selvsagt også for vold mot voksne. Vi kan legge til at man først kan tro det man hører, når man har fått mer kunnskap om vold.

2. Om forebygging

For å forhindre at mulige utøvere av psykisk vold begynner å utøve vold mot partner og barn, må voldsarven stoppes. Barn som vokser opp med fysisk og/eller psykisk vold har størst risiko for selv å bli voldsutøver. De

skades i sin egen utvikling (psykisk), og noen kan også ende opp med en personlighetsforstyrrelse.² Mange får dårlig selvfølelse, slik at det å utøve vold mot andre blir en måte å hevde seg selv på. Det er ikke snakk om at de ikke vet hvordan man skal oppføre seg; de klarer ikke la være å ty til vold. For å hindre at barn og unge ender opp slik, er det essensielt at utsatte barn fanges opp tidlig. Avdekking av vold utført av dagens foreldre, kan forebygge vold i neste generasjon. Mye av forebyggingen av fysisk og psykisk vold i nære relasjoner må dermed foregå mens barna er svært små, og helst før de er født (gjennom fødselsomsorgen eller på andre måter). Jo lengre barn lever i vold, desto større er faren for at de skades.

Som *Hjelp meg stoppe volden* har fremhevet, så er det store flertallet av voldsutsatte (som ser ut som folk flest) usynlige både i befolkningen og i gjeldende handlingsplaner. Det er som om bare voldsutsatte i enkelte (små) befolkningsgrupper har rett til et liv uten vold.

For å avdekke vold i hele befolkningen, så må man lete etter vold i hele befolkningen, og da må man bruke arenaer og verktøy som treffer store deler av befolkningen. De aller fleste går til fastlegen, de aller fleste føder på sykehus, de aller fleste sender barna sine i barnehagen og de aller fleste benytter seg av helsestasjonstilbudet. Fastleger, sykehus, helsestasjoner og barnehager må derfor ha spesielt ansvar for å avdekke psykisk vold, for å forebygge at neste generasjon ender opp som voldsutøvere.

I Trondheim kommune har de nettopp innført et nytt program for tilvenning i barnehagen,³ hvor tilvenningen foregår over 5 dager istedenfor 3, og hvor foreldrene har en mer aktiv rolle enn tidligere. Dette programmet foreslår vi tas i bruk i hele Norge. Når foreldrene er mer aktive vil foreldre med uheldig samspill med barna kunne fanges opp tidlig og disse foreldrene kan dermed få hjelp tidligere enn i dag. Vi ser for oss at det er helsestasjon og/eller familievernet som gir denne hjelpen (f.eks. ved bruk av MIM kartlegging⁴) og at barnevern og politi holdes langt unna. Involvering av politi og barnevern vil ofte kunne ha helt motsatt effekt av det som er ønsket, fordi de oppfattes som en trussel og dette fører til dårligere mulighet til endring/bedring.

Om volden mot barna ikke avdekkes mens de er små, så må det finnes robuste tiltak for å fange dem opp når de er blitt eldre. Det finnes ikke i dag. Helsedirektoratet har laget veiledere der de kommer med sterke anbefalinger om å snakke om vold ved skolestart på barneskolen og ungdomsskolen (1. og 8. trinn), men vår erfaring er at denne anbefalingen ikke følges. Vi mener også det er for sjelden at helsesøster skal ta opp vold som tema bare i 1. og 8. trinn, og mener at samtaler om mulig vold må foregå mye oftere, f.eks. hvert 3. år fra de er 6 år gamle til de er 18. Når man har identifisert de utsatte barna, så må de følges opp slik at eventuelle utviklingskader repareres, og slik at de kan sikres et trygt og godt liv, hvor de selv ikke ender opp som voldsutøvere. Et hovedpoeng er da at volden mot barna må stoppes, noe som det ikke er en automatikk i, i dag.

3. Om barnevernet

Barnevernet svikter i dag barn som er utsatt for psykisk vold, fordi barnevernets arbeid i saker hvor det foreligger psykisk vold er dessverre ofte uforsvarlig; de undersøker ikke godt nok før de konkluderer og de vet ikke hva de skal se etter. Barneombudet har uttalt at det er som et lotteri om man får en god

---

² "Omsorgssvikt og personlighetsforstyrrelser", <https://tidsskriftet.no/2008/06/kronikk/omsorgssvikt-og-personlighetsforstyrrelser>

³ "Liten og ny i barnehagen", <https://litenogny.com/>

⁴ "Marschak Interaction Method", <https://theraplay.no/MIM.html>

saksbehandler i barnevernet⁵ og det er vår erfaring også. Barnevernet har for lite kompetanse om psykisk vold utøvd av en forelder mot partner og barn, og de ender ofte med å enten kalle volden en konflikt mellom foreldrene⁶ og/eller de konkluderer med at det er den utsatte forelderen som er problemet. Vår erfaring er at ansatte i barnevernet har liten kompetanse i typiske psykiske reaksjoner på å ha vært/være utsatt for psykisk vold både hos barn og voksne, og det fører til at normale reaksjoner på den psykiske volden feiltolkes.

Undersøkelser har vist at barnevernet ofte henlegger (uten tiltak) for saker med bekymringer om psykisk vold, mens saker om fysisk vold oftere behandles på en forsvarlig måte.⁷

Vi har liten tillit til barnevernets arbeid i saker om psykisk vold. Barn utsatt for psykisk vold kan ikke regne med å få hjelp til å stoppe volden av barnevernet. **Vi har også liten tillit til arbeidet til familievern, politiet og sakkyndige/dommere i barnefordelingssaker:** Det er unntak heller enn regelen at det vi informerer om blir oppfattet.

4. Om barnefordelingssaker

Barnefordeling er overhodet ikke nevnt i gjeldende handlingsplan. Dette er noe *Foreningen Mot Psykisk Vold* stiller seg undrende til. Foreningen er sterkt uenig i at dette ikke er vektlagt og ikke er spesielt løftet fram i handlingsplanen.

Som både *Stine Sofies Stiftelse* og *Hjelp meg stoppe volden*, mener vi at barnefordelingssaker hvor det er påstand om vold, må behandles på en annen måte enn slik det gjøres i dag. Vi har liten tro på at slike saker kan løses i rettsvesenet. At voldsutsatte blir tvunget til å legge fortiden bak seg, og kun se på fremtidsrettede løsninger er en forlengelse av volden. Det gir støtte til voldsutøver, som i mange tilfeller bruker systemet for å fortsette voldsutøvelsen. Vi vil bruke begrepet «systemvold», slik *Hjelp meg stoppe volden* gjør. Slik vold bidrar, i mange tilfeller, til å svekke helsen og arbeidsevnen til den utsatte forelderen, ofte i mange år etter bruddet med voldsutøveren. Det er samfunnsøkonomisk lønnsomt å ta psykisk vold på alvor i barnefordelingssaker. Det gjør man ikke i tilstrekkelig grad i dag.

Mange barnefordelingssaker hvor det er påstand om psykisk vold blir behandlet som “høykonflikt” -saker, hvor volden ofte ikke tas med i vurderingene. Dette er vi i *Foreningen Mot Psykisk Vold* sterkt uenig i. Når psykisk vold i en familie blir oversett eller bagatellisert får det store konsekvenser for de utsatte, både barna og den ene forelderen. Psykisk vold er vold. Forskning har vist at psykisk vold mot barn gir mer psykiske helseplager som voksen enn fysisk vold.⁸

Barne- og likestillingsdepartementet har utviklet et informasjonshefte “**Barnefordeling der det er påstand om vold**” - En psykologfaglig informasjon til dommere, advokater og sakkyndige, (2008). Det står:

---

⁵ “Omfattende svikt i barnevernet: – Nå trenger vi handling”, <https://www.nrk.no/vestfoldogtelemark/omfattende-svikt-i-barnevernet--na-trenger-vi-handling-1.15917735>

⁶ “Når vold i nære relasjoner blir foreldrekonflikt”, <https://kjonnsforskning.no/nb/2023/01/nar-vold-i-naere-relasjoner-blir-foreldrekonflikt>

“Vold eller foreldrekonflikt?: Voldsutsatte mødres erfaringer med barneverntjenesten etter samlivsbrudd”: Tidsskriftet Norges Barnevern, <https://www.idunn.no/doi/abs/10.18261/tnb.99.2-3.5>

⁷ “Når barnevernet undersøker”, <https://bibliotek.bufdir.no/BUF/101/nar-barnevernet-undersoker-del4-red-25.11.19.pdf>

⁸ “Psykisk vold mot barn gir mest angst og depresjon senere i livet”, <https://www.aftenposten.no/norge/i/k0zB/psykisk-vold-mot-barn-gir-mest-angst-og-depresjon-senere-i-livet>

“Forfatternes klare psykologfaglige råd er at fokuset på enighet mellom foreldrene ikke må gå på bekostning av hensynet til å beskytte barnet. Det vil i dette informasjonsheftet bli satt søkelys på at vold kan ha stor negativ innvirkning på barnets sikkerhet og psykologiske helse og at dette er problemer som det ikke kan ses bort i fra. Forfatterne vil videre mane til varsomhet fra domstolens side i tilfeller hvor en av partene står svekket i forhandlingene. Hverken dommer eller sakkyndig bør bidra til løsninger ved å øve press på den svake parten. Bagatellisering av disse problemstillingene kan i verste fall føre til at barn, også etter et rettslig vedtak, kan bli utsatt for nye overgrep. Samtidig kreves det også varsomhet og særlig kompetanse fra den sakkyndige, som i denne typen saker har et selvstendig ansvar.”

Foreningen Mot Psykisk Vold erfarer at dette er råd som i svært liten grad blir fulgt i barnefordelingsaker i dag, hvor det forekommer psykisk vold fra den ene forelderen. Det blir i vesentlig grad lagt press, i form av bagatellisering og trusler, mot den voldsutsatte forelderen, om å komme til enighet med voldsutøveren. Presset kommer fra både advokat, sakkyndig og dommer. Det ender ofte med at den voldsutsatte signerer en samværsavtale som ikke er til det beste for barnet. Dette fordi det ligger en frykt for hvilke konsekvenser det kan få, om den voldsutsatte motsetter seg å signere det som sakkyndig har foreslått. I andre tilfeller i saker med psykisk vold, utøves det ikke press, men det prøves ut mange løsninger som trekkes ut i tid, samtidig som det ikke er undersøkt godt nok om barna har vært utsatt for vold eller ikke.

Det står også i veilederen:

“Kvaliteten på det sakkyndige arbeidet er av kritisk viktighet. Sakkyndige har ulik kompetanse og erfaring med saker som involverer forhold som vold. Det gir sakkyndige ulike forutsetninger for å skaffe til veie viktig informasjon, samt fremme konkrete anbefalinger for retten i disse sakene. Dommere må derfor, selv om de har gode erfaringer med sakkyndige, velge sakkyndige med særskilt kompetanse på vold og overgrep i familien. I tillegg må dommeren opparbeide kompetanse til selv å kunne lese rapporter og høre på anbefalinger med en selvstendig reflekterende holdning.”

Foreningen Mot Psykisk Vold erfarer at oppnevnte sakkyndig ofte mangler kompetanse om psykisk vold og har heller ikke barneperspektivet - “til det beste for barnet” - innarbeidet. I flere barnefordelingsaker vi har fått kjennskap til, har sakkyndig ikke tatt seg tid til å gjøre en grundig undersøkelse av hendelsesforløp og faktiske forhold i saken. Dette gjelder også i saker der hjelpeapparatet allerede har vært inne på et tidligere tidspunkt, og dokumentasjon foreligger.

Det er også stor variasjon i kvaliteten på samtalene med barna, og det virker som om det ikke finnes rutiner for å finne ut om barna er trygge og kompetente nok til å fortelle om den psykiske volden de er utsatt for (uansett alder). I noen tilfeller er barna truet eller manipulert til å ikke fortelle om hva de har vært/er utsatt for. Det er nødvendig med rammeverk og bedre metoder for å kunne avdekke tilfeller der barna blir manipulert eller truet til å velge voldsutøveren. Vi har samme bekymringer om kvaliteten på samtaler med barna i barnevernet, familievernnet, hos politiet, BUP og andre instanser som snakker med barn.

Fra 2022 er barneloven endret slik at sakkyndiges rapporter skal vurderes av barnesakkyndig kommisjon. Dette er fremstilt som en “kvalitetssikring” av den sakkyndiges arbeid, men barnesakkyndig kommisjon har ikke mandat til å overprøve den sakkyndiges fremstilling av fakta i den aktuelle saken.⁹ Det står i den nye forskriften for barnesakkyndig kommisjon: “Kommisjonen skal vurdere om den sakkyndiges faglige

---

⁹ “Forskrift om barnesakkyndig kommisjon - Lovdata”, <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2022-08-12-1430>

vurderinger og konklusjoner samsvarer med de premisene og det faktum den sakkyndige har lagt til grunn i rapporten, og om mandatet er besvart.” Når sakkyndige tar feil om en familie, og enten overser eller bagatelliserer psykisk vold, eller enda verre stempler den voldsutsatte feilaktig som opphavet til familiens problemer, da har ikke barnesakkyndig kommisjon mulighet til å rette opp i dette. Å sende sakkyndigrapporter til barnesakkyndig kommisjon er “Keiserens nye klær”, og vil, for en god del utsatte barn, kunne ha motsatt effekt av det som er intensjonen. Det er etablering av premisene og faktum i saken, som er det viktigste i saker med påstander om psykisk vold, og dette kan ikke overlates til én enkelt person, som her er den sakkyndige.

På bakgrunn av alt dette mener *Foreningen Mot Psykisk Vold* at dagens ordning for fastsettelse av bosted og samvær må endres.

Vi har liten eller ingen tillit til rettsvesenets håndtering av barnefordelingssaker.

Vi har også liten eller ingen tillit til politiets håndtering av saker om psykisk mishandling, og støtter *Hjelp meg stoppe volden* sin uttalelse om politiets rolle.

Barnefordelingssaker hvor det foreligger påstand om vold (både fysisk og psykisk) bør flyttes ut av domstolen, og overføres til (en forbedret versjon av) familievernet. Familievernet bør kunne ansette egne psykologer og andre med betydelig kompetanse på vold i nære relasjoner (mer enn det som er vanlig i dag, spesielt om psykisk vold), samt barnefaglig kompetanse. De må være i stand til å avsløre løgner og manipulering fra voldsutøverne. I de fleste tilfellene vil det ikke være relevant å involvere barnevernet, men politiet kan involveres om det er behov for vurdering av risiko og beskyttelsestiltak. Det nye familievernet skal kunne gjøre undersøkelser og skal ha mandat til å bestemme bosted og samværsordning, og ordningene som fastsettes må evalueres jevnlig for å se om det er behov for endring.

De økte kostnadene til det forbedrede/nye familievernet, kan dekkes inn av de utgiftene staten i dag har til rettsvesenets behandling av barnefordelingssaker. Sakkyndige koster i snitt 62 000 kr per sak¹⁰ og det er ca 2600 saker i året, slik at kostnadene til sakkyndige er på 161,2 millioner i året. En del foreldre har krav på fri rettshjelp, som utgjør en kostnad på 184 millioner i året.¹¹ På toppen av dette kommer domstolens interne kostnader, herunder lønnsutgifter, bygg, IKT m.m. I 2022 utgjorde barnefordelingssaker 21 % av de sivile tvistesakene i tingretten, og antall tvistesaker utgjør ca. halvparten av sakene.¹²

Anslagsvis kan man dermed flytte 350 - 400 millioner i året fra rettsvesenet til det nye familievernet: 161 millioner for sakkyndige og 186 millioner til fri rettshjelp og 50 millioner av rettsvesenets total kostnad som er på ca. 3 milliarder i året (fordi totalomfanget av saker i retten vil gå ned), om vi forstår tallene rett.¹³ (Regnestykket forutsetter at alle sakene flyttes vekk fra retten, også de uten vold/omsorgssvikt.)

¹⁰ “Vil kvalitetsvurdere sakkyndiges arbeid i saker om barnefordeling i retten”,

<https://www.aftenposten.no/norge/i/J1OzJ/vil-kvalitetsvurdere-sakkyndiges-arbeid-i-saker-om-barnefordeling-i-retten>

¹¹ NOU 2020: 5 - regjeringen.no, <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/nou-2020-5/id2700210/>

¹² <https://www.domstol.no/no/domstoladministrasjonen/publikasjoner-og-veiledere/arsmeldingar/>

¹³ Meld. St. 3 (2022–2023) - regjeringen.no, <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/meld.-st.-3-20222023/id2974428/>

Om man ser på utgiftene de private partene har til advokater så er de totale kostnadene som brukes i barnefordelingssaker enorme. I en undersøkelse i 2016 svarte dommere at det er påstander om vold, rus, psykiatri eller overgrep i 34 % av sakene, mens advokater svarte at det gjelder 50 % av sakene i noen grad og 10 % i sterk grad.¹⁴ Advokater oppfatter at det er snakk om vold, rus, psykiatri eller overgrep dobbelt så ofte som dommerne, og det er bekymringsfullt. En barnefordelingssak koster i gjennomsnitt 250 000 kr for hver av partene, med mindre de får fri rettshjelp. Hvis halvparten av sakene (dvs. 1300 saker i året) er saker der barn er utsatt for vold eller omsorgssvikt fra den ene forelderen, så bruker voldsutsatte foreldre til sammen 325 millioner i året på å (prøve å) beskytte barna via en barnefordelingssak. De bruker altså et ca. like stort beløp som staten bruker på sakkyndige og fri rettshjelp i barnefordelingssaker. Dette er riv ruskende galt.

Vi har sett i årsmeldingen fra Domstoladministrasjonen for 2022, at de bekymrer seg for at andre instanser overtar som "tvisteløser".¹⁵ Men vi som forening tror at det er til samfunnets beste at barnefordelingssaker løses utenfor retten, i hvert fall for de sakene der det er påstander/mistanke om vold. Domstolen er ikke rette instans til å beskytte utsatte barn etter at foreldrene skiller lag: Sakene krever en tverrfaglig tilnærming, som domstolen ikke kan gi.

5. Om økonomisk vold

Økonomisk vold er ikke omtalt spesielt i handlingsplanen, men er et stort problem for mange ofre for vold i nære relasjoner. *Foreningen Mot Psykisk Vold* foreslår et nytt rammeverk for å styrke rettighetene til de som utsettes for økonomisk svindel/økonomisk vold. Dette innspillet tar sikte på å definere forpliktelsene og ansvaret til forsikringselskapene og finansinstitusjonene i disse situasjonene, og fremme tiltak for å styrke beskyttelsen av ofre for slik vold.

Innboforsikring og økonomisk svindel

Foreningen Mot Psykisk Vold foreslår at det skal være obligatorisk for forsikringselskapene å inkludere økonomisk svindel som en hendelse som dekkes i innboforsikringen. Dette vil styrke forsikringstakernes økonomiske trygghet og vil bidra til å forhindre at de utsettes for økonomisk tap, som følge av svindel.

Rammeverk for å hindre økonomisk vold

Økonomisk vold, som blant annet kan være at personer blir presset til å inngå avtaler de ikke burde ha inngått, er en form for vold som har store konsekvenser for de som rammes og familiene til de som rammes. Det fører ofte til psykisk sykdom og problemer med å delta i arbeidslivet. Dette har store samfunns-økonomiske konsekvenser.

Forslag til tiltak:

Forbedringer av opplysningsplikten ved kausjon kan omfatte følgende elementer:

- Klare og forståelige språklige uttrykk: Bankene bør være forpliktet til å presentere informasjon i en form og med et språk som er forståelig for gjennomsnittskunden. Juridisk og økonomisk terminologi

---

¹⁴ "Domstolsbehandlingen av foreldretvister - Kartlegging av foreldretvister etter barneloven", <https://kudos.dfo.no/dokument/domstolsbehandlingen-av-foreldretvister-kartlegging-av-foreldretvister-etter-barneloven?evalueringsportalen=1>

¹⁵ Det var en nedgang i tvistesaker på 21% de fem siste årene.

kan være utfordrende for mange, og å forklare kompliserte begreper på en enkel måte vil være til stor nytte.

- Illustrative eksempler: Informasjonen må inkludere eksempler som illustrerer potensielle konsekvenser av å stå som kausjonist. Dette kan inkludere scenarioer der låntaker misligholder lånet, og de økonomiske konsekvensene dette vil ha for kausjonisten.
- Risikoanalyse: I tillegg til den generelle risikoen som er knyttet til kausjonsansvar, kan det være nyttig å gi en skreddersydd risikoanalyse basert på den spesifikke avtalen og de økonomiske forholdene til både låntakeren og kausjonisten.
- Inkludering av tredjeparts rådgivning: For å unngå at noen som utsettes for tvang og manipulering havner i økonomisk ufare på grunn av kausjonsansvar, kan det være hensiktsmessig å innføre et krav om at kausjonisten leverer bevis på at hun/han har fått rådgivning fra en uavhengig tredjepart før bankene får godkjenne kausjonsansvar. Den personen de skal tegne kausjonsansvar for, kan ikke være til stede i rådgivningssamtalen. Dersom bankene ikke overholder denne plikten, vil kausjonsansvaret ikke være gyldig.

Det vil være viktig å balansere utvidelsen av opplysningsplikten med hensyn til bankenes administrasjonskostnader, samt å unngå unødig byråkrati. Imidlertid vil de foreslåtte tiltakene være et viktig skritt i retning av å styrke beskyttelsen av personer som påtar seg betydelige økonomiske forpliktelser ved å være kausjonist.

Med dette forslaget ønsker vi å fremme en sterkere beskyttelse mot økonomisk svindel og vold. Ved å pålegge forsikringsselskapene og finansinstitusjonene større ansvar, vil vi bidra til å begrense økonomisk vold.

Gjeldsordning for ofre for økonomisk vold

Foreningen Mot Psykisk Vold foreslår å innføre spesifikke retningslinjer for namsmannen i håndtering av søknader om gjeldsordning i tilfeller hvor psykisk vold har resultert i økonomiske problemer. Dette er ment å anerkjenne den spesielle sårbarheten hos individer som har opplevd psykisk vold, og å sikre at de får adekvat og hensiktsmessig støtte i gjeldsordning prosessen.

Lavere terskel for godkjenning av gjeldsordning ved psykisk vold

Foreningen Mot Psykisk Vold foreslår at det skal være en lavere terskel for godkjenning av gjeldsordning når søkeren har vært utsatt for psykisk vold som har resultert i økonomiske problemer. For å oppnå dette, skal namsmenn bli forpliktet til å vurdere bevis for psykisk vold som en viktig faktor i beslutningen om å godkjenne en gjeldsordning.

Rammeverk for vurdering av psykisk vold

Foreningen Mot Psykisk Vold anerkjenner at vurdering av psykisk vold kan være en kompleks oppgave. Derfor foreslår vi å utvikle et rammeverk som vil gi namsmenn klare retningslinjer for hvordan man skal identifisere og vurdere bevis for psykisk vold i slike saker. Dette rammeverket vil bli utarbeidet i samarbeid med eksperter på området, og vil være basert på de beste tilgjengelige forskningsresultatene om identifisering og vurdering av psykisk vold.

Gjeld på grunn av barnebidrag og psykisk vold

Foreningen Mot Psykisk Vold er klar over at gjeld på grunn av barnebidrag, kan være en belastning for mange, spesielt for de som har vært utsatt for psykisk vold. Derfor foreslår vi at namsmannen ikke skal betrakte slik gjeld som en negativ faktor når de vurderer søknader om gjeldsordning i saker hvor det er tydelige tegn på psykisk vold.

Foreningen Mot Psykisk Vold mener at disse endringene vil styrke rettferdigheten og effektiviteten i gjeldsordning prosessen for ofre for psykisk og økonomisk vold.

Foreningen Mot Psykisk Vold ber om at våre innspill blir tillagt stor vekt i regjeringens videre arbeid med opptrappingsplanen. Vi deltar gjerne i (digitale) møter med relevante departementer om ønskelig, for å utdype innspillene, og informere om arbeidet vårt og erfaringene våre. Vi deltar gjerne i diskusjoner om konkrete tiltak. Vi kan også bidra i gjennomføring av tiltak, som innebærer brukermedvirkning og/eller å spre informasjon o.lign., i den kommende opptrappingsplanen.

13. august 2023

Vedlegg:

- 1) Tabell med alle 44 tiltak foreslått av Hjelp meg stoppe volden.*
- 2) Resultater av Foreningen Mot Psykisk Vold sin spørreundersøkelse om avdekking av psykisk vold i nære relasjoner*

Forslag til tiltak i regjeringens nye opptrappingsplan mot vold i nære relasjoner, fra *Hjelp meg stoppe volden*, august 2023

Holdningsendring hos politikere/beslutningstagere: ønske om voldsreform		Ansvarlig departement
1	Politikere og andre beslutningstagere må endre sin holdning til hva som er viktig for å bekjempe vold i nære relasjoner, og det må innføres en voldsreform.	SMK, AID, BFD, FD, HOD, JD, KD, KDD, KUD, LMD
2	Det nedsettes en sannhets- og forsoningskommisjon for å granske rettsvesenets håndtering av barnesaker og barnevernssaker, og familievernets arbeid for å fastsette samværsordninger. Utallige voldsutsatte barn og voldsutsatte foreldre er blitt skadet og har vært fratatt retten til et liv uten vold, også etter brudd med voldsutøver.	BFD

Er tidligere forslag gjennomført, og hva var effekten?

3	Neste handlingsplan må evaluere tidligere tiltak, og/eller ha en konkret plan for evaluering. Planperioden bør heretter være bare 2 år, for å vurdere ofte nok om tiltak må endres eller byttes ut, i takt med at kunnskapsnivåene øker.	BFD
---	--	-----

Ønske om én helhetlig plan og at barne- og familiedepartementet får overordnet ansvar

4	Barne- og familiedepartementet overtar det overordnede ansvaret for bekjempelse av vold, og det lages én helhetlig plan for hele feltet (fra 2025). Arbeidet med å bekjempe vold vil måtte foregå i regi av kommunene, men arbeidet bør til en stor grad finansieres av staten/øremerkede midler, slik at trang kommuneøkonomi ikke går ut over arbeidet. Det er også staten som i realiteten tar regningen om volden ikke bekjempes (utgifter til helsehjelp i spesialisthelsetjenesten, politi/påtalemyndighet/straffesaker, kriminalomsorg, NAV/trygd etc.). Kommunale planer bør bygge på regjeringens plan, og minst mulig må være valgfritt å gjennomføre.	BFD
---	---	-----

Om brukermedvirkning

5	Voksne voldsofre fra hele bredden av befolkningen må få mulighet til å medvirke, på lik linje med barn og unge, og ikke bare gjennom frivillige organisasjoner	SMK, AID, BFD, FD, HOD, JD, KD, KDD, KUD, LMD
---	--	---

Dagens plan hindrer bekjempelse av vold blant vanlige og ressurssterke voldsofre

6	Ta i bruk eksisterende kunnskap om at vold forekommer i alle samfunnslag, og sett inn tiltak for å bekjempe vold som også er egnet til å bekjempe vold i familier som går i ett med normalbefolkningen, dvs. som er helt vanlige eller ressurssterke nordmenn. Når skal det være vanlige voldsofres tur?	SMK, AID, BFD, FD, HOD, JD, KD, KDD, KUD, LMD
---	---	---

Usynlig vold mot usynlige ofre

7	Anerkjenn at psykisk vold er like alvorlig som fysisk vold, og sett inn tiltak som er egnet til å forebygge, avdekke og stoppe psykisk vold.	SMK, AID, BFD, FD, HOD, JD, KD,
---	--	---------------------------------

		KDD, KUD, LMD
--	--	---------------

Voldsutsatte foreldre er en spesielt utsatt gruppe

8	Kunnskap om «systemvold» må heves hos de instansene som voldsutøvere kan komme til å bruke for å prøve å skade ofrene (barnehage, skole, helsevesen, barnevern, familievern, politi, barnefordelingssaker etc.).	BFD, SMK
9	Måten barnefordelingssaker gjennomføres på må endres dramatisk, slik at man kan sikre at skjult vold avdekkes og at informasjon om vold behandles på en forsvarlig måte. Blant annet må de samværsordningene som fastsettes evalueres jevnlig, utenom retten, f.eks. hos familievernet, og justeres dersom ordningen er til skade for barnet og/eller den utsatte forelderens. Barneloven og familievernloven må endres.	BFD

Om foreldreansvaret

10	Innholdet i foreldreansvaret utvides til å også omfatte hvordan foreldrene behandler hverandre: Å utøve vold mot den andre forelderens må sees på som like alvorlig som å utøve vold mot barnet direkte. Dette krever endring av barneloven.	BFD
11	Dersom det konstateres (sivilrettslig, i familievernet eller barnevernet eller en barnefordelingssak, i mekling eller på andre måter) at en forelder har utøvd vold mot barna og/eller den andre forelderens, så skal den voldelige forelderens fratras foreldreansvaret, om vedkommende ikke tar ansvar for volden og endrer atferd (innen en angitt tid). Dette krever endring av barneloven. Dette krever at instansene ikke tar feil om hvem som er voldsutøveren.	BFD

Om å lære av feilene som gjøres i dag

12	Opprette en permanent statlig undersøkelseskommissjon for saker innen barnevern, familievern og rettsvesen (som jobber ut fra barneloven, familievernloven og barnevernloven)	BFD, SMK
----	---	----------

Om forebygging av vold (dvs. forhindre at potensielle utøvere begynner med vold)

13	Det må utvikles helt nye metoder (f.eks. screening av alle) for å forhindre at potensielle voldsutøvere begynner med vold, spesielt ungdommer og unge voksne. De metodene som fungerer i dag, må man fortsette å bruke, og innfører i hele landet.	BFD, SMK, AID, HOD, KUD
14	Nye metoder for å forebygge vold må skje i samarbeid med tidligere voldsutsatte og tidligere voldsutøvere (som har erkjent egen voldsbruk).	BFD, SMK, AID, HOD, KUD
15	Opplæring i hva det er å være en god kjæreste og en god forelder må inn i læreplanene fra 5. trinn og oppover, eller kanskje enda tidligere. Målet er at barna ikke skal begynne med vold selv.	KUD
16	Det må innføres plikt for fastleger, BUP og DPS å kartlegge oppveksten til pasientene og relasjonen de har til sine nærmeste (partner og barn). Denneplikten må følges opp av en betaling/takst.	HOD

Om avdekking og stopping av vold, der volden allerede har startet

a. Generelt om avdekking og stopping av vold		
17	Alle instanser som får informasjon om vold er pliktige til å håndtere disse opplysningene på en forsvarlig måte (skole, barnehager, fastleger, barnevern, familievern, politi etc).	BFD, AID, HOD, JD, KUD

18	Brudd på avvergeplikten må straffeforfølges.	JD
19	Den allmenne meldeplikten må erstattes med en mer robust løsning for å fange opp utsatt barn (og den voldsutsatte forelderen). Ett alternativ er å bruke spesielt opplærte spesialister som skal jobbe i skolene. Dette krever flere lovendringer.	BFD, HOD, KUD
20	Det må utarbeides krav til innhold i bekymringsmeldinger og opplysninger til barnevernet og til sakkyndige i barnefordelingsaker.	BFD, HOD, KUD
21	Det må innføres plikt til å avdekke og stoppe vold i forbindelse med mekling og/eller utarbeiding av samværsavtale, via endring av barneloven.	BFD
	b. Helsevesenet (fastleger, helsestasjon, BUP, DPS, sykehus)	
22	Det må utvikles kurs for fastleger og andre allmennleger om vold i nære relasjoner og hvordan de selv kan gå fram for å avdekke skjult vold, spesielt psykisk vold, hos både voksne og barn.	HOD, KUD
23	Leger og annet helsepersonell som utreder pasienters fysiske eller psykiske helse må få betalt for å snakke om vold som mulig årsak til helseplagene til pasientene.	HOD
24	Helsedirektoratets og legeforeningens veiledere til helsepersonell må endres, slik at det kommer inn mer informasjon om tegn på vold i nære relasjoner, og spesielt på psykisk vold. Det må bli pliktig for ansatte i BUP og DPS å utelukke vold som bakenforliggende årsak til vanskene til pasientene.	HOD
25	Kartleggingsskjemaene for traumeerfaringer må utvides til å omfatte psykisk vold,	HOD
	c. Barnehager, skole, PPT	
26	Den allmenne meldeplikten må erstattes med en mer robust metode for å identifisere utsatte barn. Krever endring av opplæringsloven m.m.	BFD, HOD, KUD
27	Barn og unge må få mer obligatorisk opplæring om vold, helt fra barnehagen, både for å ha kunnskap om hva det er de selv eventuelt lever i, men ikke minst for at de skal gjenkjenne vold om de utsettes for det fra sin kjæreste/partner når de blir eldre.	KUD, BFD, HOD
	d. Barnevern	
28	Barnevernet må bruke spesielt kompetente og trente ansatte for å avdekke skjult vold, spesielt psykisk vold.	BFD
29	Barnevernet må være pliktige til å utelukke eller avdekke vold i alle saker de undersøker, ved bruk av robuste metoder.	BFD
30	Barnevernet må enten utvikle selv, eller tilby i samarbeid med andre (for eksempel RVTS, ATV, Stine Sofies stiftelse etc.), spesielle tiltak der den ene forelderen har utøvd vold mot partner og barn. Kun i svært få tilfeller vil det være realistisk å tro at den voldelige forelderen er villig til og i stand til å endre oppførsel. Formålet med tiltaket er å gi ofrene kunnskap og forståelse for hva det er de har vært utsatt for, og om mulig få i stand et reparasjonsarbeid med voldsutøver.	BFD
31	Det må innføres en ordning hvor man kan få en «2nd opinion» i de tilfellene der barnevernet har valgt å ikke legge vekt på informasjon om vold. Forskning har vist at barnevernet ofte kaller volden for «konflikt mellom foreldrene», istedenfor å anerkjenne at den ene er voldelig.	BFD
	e. Familievern	
32	Familievernet overtar rettens ansvar for å løse de barnefordelingssakene der det er påstander om vold og/eller grunn til å mistenke vold. Dette forutsetter et mer kompetent og kvalitetssikret familievern enn man har i dag. Familievernloven og barneloven må endres. Familievernet må få mandat til å gjøre de undersøkelsene sakkyndige gjør i dag, og de må få mandat til å fastsette samvær. All mekling skal foregå hos familievernkontorene (ikke hos meklere andre steder).	BFD

33	Familievernet må bli pliktige til å journalføre også fra meklinger, og journalene må lagres i mange år.	BFD
34	Familievernet må bli pliktige til å avdekke skjult vold hos familier de er involvert i, både før, i forbindelse med, og etter, samlivsbrudd.	BFD
f. Barnefordelingssaker i rettsvesenet		
35	Alle barnefordelingssaker flyttes fra retten til familievernet, eventuelt bare de der det er påstander om vold (se punktet om familievernet)	BFD
36	Om dagens ordning med barnefordelingssakene i retten skal fortsette: <ul style="list-style-type: none"> - Sakkyndige må få plikt til å kontakte de partene ønsker at vedkommende skal innhente informasjon fra - Sakkyndige må være pliktige til å avdekke eller utelukke vold i alle saker, og avdekke eventuelt manipulerende foreldre. - Sakkyndige skal ikke foreslå samværsløsning som i dag. Dermed tvinges dommerne til å sette seg inn i saken i sterkere grad enn i dag. - Krav om at dommere som jobber med barnesaker (barnefordeling og barnevern) må ha barnefaglig kompetanse (som formell etterutdanning gitt av universitetene). - Barna har en egen advokat, betalt av staten. - Det skal være to uavhengige sakkyndige, en for hver av foreldrene, om foreldrene ønsker det. 	BFD

Voldsofferomsorg

37	En bedre voldsofferomsorg må utarbeides sammen med tidligere voldsofre.	BFD, HOD
38	Både voksne og barn som har vært utsatt for vold må få et tilbud i spesialisthelsetjenesten eller kommunen, også før de har kommet til en så stabil situasjon at traumebehandling kan ha effekt.	HOD

Vold mot voksne barn

39	Familievernet og/eller politiet må ha gode beskyttelsestiltak for voksne barn som er utsatt for vold fra sine foreldre.	JD, BFD,
-----------	---	----------

Om politiets rolle

40	Politiet må gjøre risikovurderinger og sette inn beskyttelsestiltak også for ofre for «bare» psykisk vold. Riksadvokaten må sende ut rundskriv for å gjøre politiet i bedre stand til å vurdere alvorligheten av den psykiske volden ofrene forteller om, og for å klargjøre hva som er faktiske bevis på psykisk vold. Når fysiske skader regnes som bevis på fysisk vold, så må psykiske skader regnes som bevis på psykisk vold.	JD, BFD, KUD
41	Politiet må bli bedre på å avdekke om voldsutøver lyger. I dag gir politiet seg ofte med begrunnelsen «det er ord mot ord», uten at de har forsøkt å finne ut hvem som lyger.	JD, BFD, KUD
42	Politiet må begynne å ta alle voldsofre på alvor. Det må bli slutt på at politiet tar feil om utøvere og om ofrene.	SMK, JD, BFD
43	Politiet må utvikle robuste metoder for å etterforske psykisk vold. Politiets kunnskap om psykisk vold må økes betraktelig, ikke bare for de som etterforsker vold, men også for patruljer som er i kontakt med familier.	JD, BFD, KUD
44	Politiets rolle som en instans som bidrar til å forebygge vold må tones betraktelig ned. De kan i høyden bidra til å avverge ytterligere voldsbruk.	SMK, AID, BFD, FD, HOD, JD, KD, KDD, KUD, LMD

Avdekking av psykisk vold i Norge

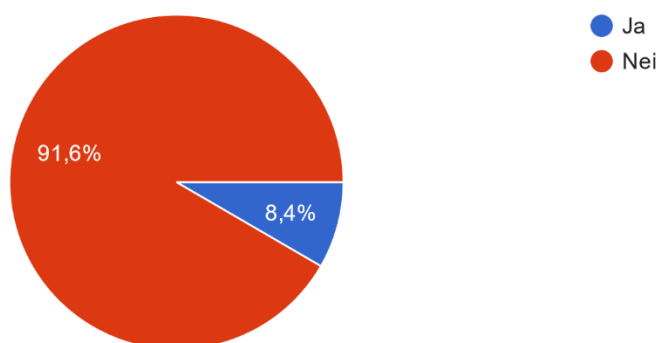
Vi (*Foreningen Mot Psykisk Vold*) gjennomfører denne undersøkelsen for å få bedre innsikt i erfaringene til de som er utsatt for psykisk vold i nære relasjoner i Norge. Vi kommer til å bruke det vi finner ut i arbeidet med å styrke myndighetenes innsats innen bekjempelse av psykisk vold.

Denne undersøkelsen er anonymisert, derfor er den ikke omfattet av [personopplysningsloven](#). Om du oppgir personopplysninger som kan identifisere deg i skjemaet vil alle svarene dine slettes umiddelbart.

Undersøkelsen ble gjennomført i perioden 29. juli til 13. august 2023. Deltakerne ble rekruttert fra en lukket gruppe på Facebook med nærmere 3000 medlemmer.

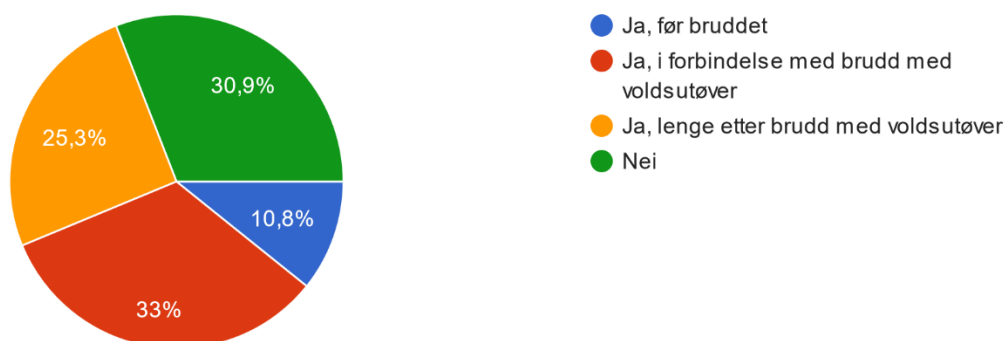
Ble den psykiske volden du ble utsatt for fra partneren din oppdaget av det offentlige (uten at du selv eller barna hadde fortalt først)?

287 svar

Har du eksplisitt fortalt en offentlig ansatt om den psykiske volden? (Brukte du selv betegnelsen psykisk vold?)

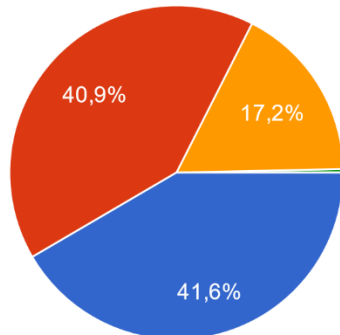
288 svar

Fortalte du en offentlig ansatt indirekte om psykisk vold? (Fortalte du om situasjoner eller hendelser uten å bruke betegnelsen vold)

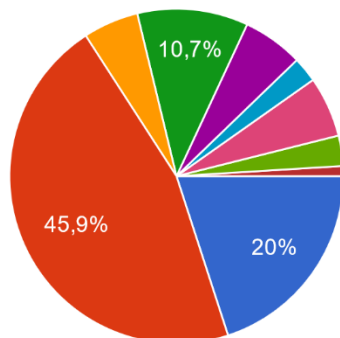
291 svar

- Ja og vedkommende oppfattet at dette var vold
- Ja, men vedkommende oppfattet ikke at det var vold
- Nei
- Alternativ 1

For deg som har barn med voldsutøver: Hvem fastsatte første samværsavtale etter brudd med voldsutøver?

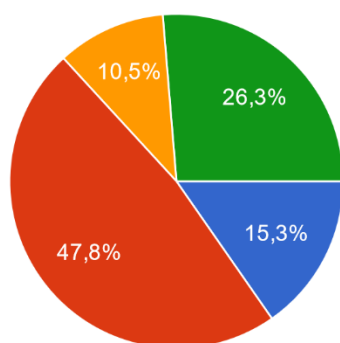
205 svar

- Vi foreldre sammen, uten hjelp av andre
- Familievernkontoret
- Dom i tingretten
- Forlik i tingretten
- Husker ikke
- Vi bor fortsatt sammen
- Jeg, ved hjelp av advokat
- Voldsutøver, ved hjelp av advokat
- Vi sammen, gjennom konfliktrådet

Var første samværsordning til barnas beste etter din oppfatning?

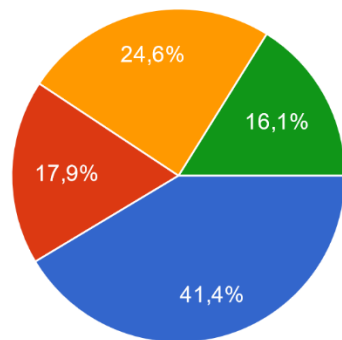
209 svar

- Ja
- Nei
- Usikker
- På den tiden tenkte jeg det. Senere skjønte jeg at det ikke fungerte.

Når forsto du at du ble utsatt for psykisk vold?

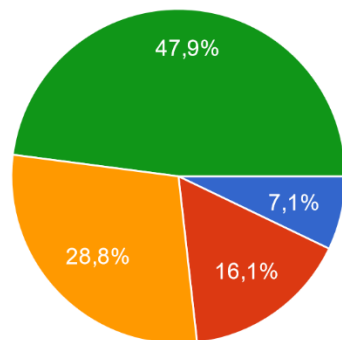
285 svar

- Før bruddet
- I forbindelse med bruddet
- 1-12 mnd etter bruddet
- Mer enn ett år etter bruddet

Opplevde du at sakkyndige forsto din situasjon i barnefordelingssaken?

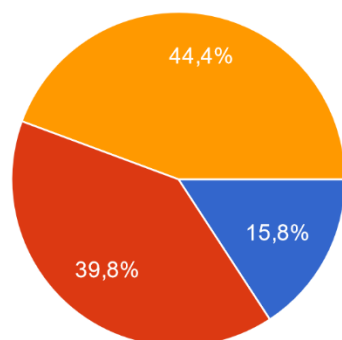
267 svar

- Ja
- Ja, men ikke i tilstrekkelig grad
- Nei
- Ikke relevant

Var volden mot deg et tema i barnefordelingssaken?

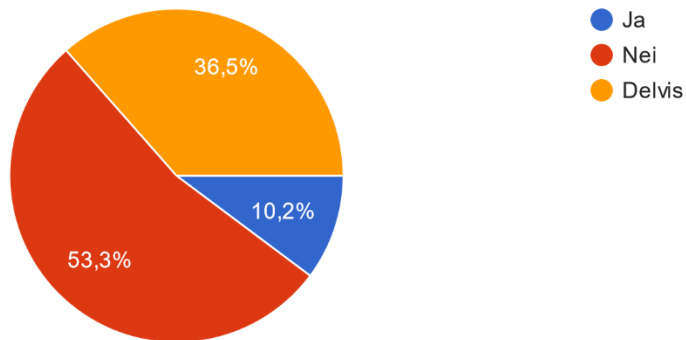
266 svar

- Ja
- Nei
- Ikke relevant

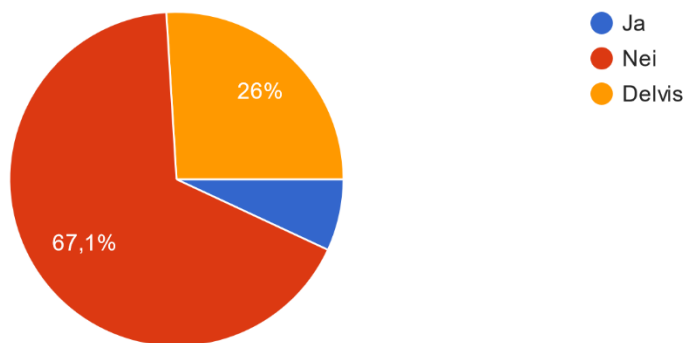
Opplever du at du har fått god hjelp av hjelpeapperatet?

274 svar

Opplever at dine barn har fått god hjelp av hjelpeapperatet?

231 svar

Var det offentlig ansatte som burde ha avdekket den psykiske volden på grunnlag av det de visste?

288 svar

